

## POSTANOWIENIE

Dnia 5 grudnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba

w sprawie z powództwa Syndyka masy upadłości Zakładu C.  
w C. w upadłości likwidacyjnej  
przeciwko G. K.

o uznanie za bezskuteczną umowy sprzedaży samochodu,  
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 5 grudnia 2016 r.,  
na skutek skargi kasacyjnej pozwanego  
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)  
z dnia 8 października 2015 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 3.600 (trzy tysiące sześćset) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

## UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Cel wymagania określonego w art. 398<sup>4</sup> § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Nie w każdej, zatem sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłankach uregulowanych w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c.

W judykaturze Sądu Najwyższego utrwalił się pogląd, iż wskazanie przyczyny określonej w art. 398<sup>9</sup> pkt 1 k.p.c. nakłada na skarżącego obowiązek przedstawienia zagadnienia o charakterze abstrakcyjnym wraz z argumentami prowadzącymi do rozbieżnych ocen prawnych, wykazania, że nie zostało ono rozstrzygnięte w dotychczasowym orzecznictwie, a wyjaśnienie go ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia tej konkretnej sprawy, ale także innych podobnych spraw, przyczyniając się do rozwoju prawa. Zagadnienie ma cechować się istotnością, czyli być doniosłe z uwagi na rangę zawierającego się w nim problemu prawnego oraz jego znaczenie wykraczające poza potrzeby rozstrzygnięcia sprawy, w której wniesiono skargę. Nie może mieć charakteru kazuistycznego i służyć uzyskaniu przez skarżącego odpowiedzi odnośnie do kwalifikacji prawnej szczegółowych elementów podstawy faktycznej zaskarżonego orzeczenia (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01,

OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 23 listopada 2010 r., II CSK 344/10, niepubl. i z dnia 23 marca 2012 r., II PK 284/11, niepubl.).

Natomiast oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tym, że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo, iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych. Skarżącego obciążał obowiązek przedstawienia odrębnej i pogłębionej argumentacji jurydycznej wskazującej na zaistnienie powołanej okoliczności uzasadniającej przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, zawierającej szczegółowy opis tego, na czym polegają poważne wątpliwości interpretacyjne wraz z podaniem doktrynalnego lub orzeczniczego źródła tych wątpliwości. Nie istnieje przy tym potrzeba wykładni przepisów prawa ani nie występuje w sprawie istotne zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii tego zagadnienia prawnego lub wykładni przepisów i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. m. in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 17 marca 2015 r., I PK 4/15, niepubl., z dnia 23 kwietnia 2015 r., I CSK 691/14, niepubl., z dnia 17 marca 2015 r., I PK 4/15, niepubl. i z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, niepubl.).

Zdaniem skarżącego w sprawie, w której wniesiono skargę istnieje istotne zagadnienie prawne, które nie zostało jednak sformułowane, istotności tego zagadnienia skarżący upatruje, bowiem, w potrzebie wykładni art. 127 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe (tekst jedn: Dz.U. z 2015 r., poz. 233, ze zm. – dalej; „u.p.u.”) w zakresie użytego w nim pojęcia „wartości świadczenia upadłego przekraczającej w rażącym stopniu wartość świadczenia otrzymanego przez upadłego”, przez określenie przez Sąd Najwyższy przedziału procentowego, w ramach, którego dochodzi do rażącej dysproporcji. Wbrew stanowisku skarżącego art. 127 ust. 1 u.p.u. w zakresie przez niego formułowanym był już przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego i nie zachodzi potrzeba ponownego

zajmowania stanowiska przez Sąd Najwyższy w tym przedmiocie. (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 9 września 2010 r., I CSK 69/10, niepubl. i z dnia 12 lutego 2016 r., II CSK 815/14, niepubl.)

W orzeczeniach tych wskazano, iż powołane uregulowanie nie zawiera definicji dysproporcji, określanej, jako „przewyższenie w rażącym stopniu wartości świadczenia”, w stosunku do otrzymanego, ani kryteriów, jakie powinny być rozważone dla jej ustalenia. Ocena taka powinna być dokonana, przy uwzględnieniu przeciętnych cen i stawek stosowanych w obrocie, odnoszonych każdorazowo do okoliczności konkretnej sprawy, z zastrzeżeniem, że nie jest wystarczające samo stwierdzenie braku ekwiwalentności. Nie ma przeszkód do wykorzystania mierników przyjmowanych dla wyznaczenia dysproporcji objętej art. 388 k.c., z uwzględnieniem zasadniczych różnic między oboma instytucjami. Również w doktrynie podkreśla się, iż chodzi tu o dysproporcję bardzo znaczną, oczywiście odbiegającą od występującej w obrocie nierównowagi świadczeń, dokonanej wedle oceny sądu, w nawiązaniu do zasady słuszności kontraktowej, na podstawie kryteriów obiektywnych – wartości rynkowej świadczeń. Nie sposób nie dostrzec, iż ustawodawca posłużył się zwrotem niedookreślonym przy konstruowaniu przesłanek bezskuteczności czynności prawnej *ex lege*, pozostawiając ostateczną ocenę do uznania sądu, odnoszącego się do konkretnych okoliczności danej sprawy. Postulat skarżącego, określenia przez Sąd Najwyższy przedziału procentowego, w ramach, którego dochodzi do rażącej dysproporcji, sprzeczny jest z istotą posłużenia się przez ustawodawcę przy konstrukcji przepisu zwrotami niedookreślonymi. Bogactwo stanów faktycznych, implikujące niuansowanie oceny prawnej w zakresie uznania czy występuje rażąca nieekwiwalentność świadczeń, w tego rodzaju sprawach przez sądy powszechne, nie stanowi problemu prawnego powstałego na tle konkretnych przepisów prawa, którego rozstrzygnięcie niezbędne dla sprawy, stwarza realne i poważne trudności, przekraczające poziom występujący zwykle w przypadku każdego procesu decyzyjnego sądu orzekającego w konkretnej sprawie.

Natomiast oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance wymienionej w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej *prima facie*, bez konieczności głębszej analizy,

sprzeczności orzeczenia z zasadniczymi i nie podlegającymi różnej wykładni przepisami albo jego wydania w wyniku oczywiście błędnej, widocznej bez głębszej analizy prawniczej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa. Natomiast skarżący przedstawiając, jako okoliczność uzasadniającą rozpoznanie skargi kasacyjnej „oczywiste naruszenie prawa” powinien wykazać kwalifikowany charakter tego naruszenia (por. m. in.: postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100, z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49, z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49, z dnia 27 kwietnia 2006 r., I CZ 15/06, niepubl., z dnia 29 listopada 2007r, II CSK 460/07, niepubl., z dnia 18 czerwca 2008 r., III CSK 110/08, niepubl., z dnia 2 grudnia 2011 r., III CSK 31/11, niepubl.).

Skonfrontowanie rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji z uzasadnieniem wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwala na stwierdzenie, by skarga kasacyjna była oczywiście uzasadniona w wyżej wskazanym rozumieniu. Skarżący odnosi tą przyczynę kasacyjną do zarzutów naruszenia prawa procesowego ujętych w ramach podstaw skargi kasacyjnej, ale w przedstawionym uzasadnieniu wniosku brak jest takich argumentów, które wskazywałyby na rażące naruszenie prawa w ustalonym przez sąd drugiej instancji i wiążącym Sąd Najwyższy stanie faktycznym. Analiza wniosku i jego argumentacji, na tle podstaw skargi oraz motywów zaskarżonego orzeczenia, nie prowadzi do oceny, iż stanowi ono konsekwencję jaskrawych błędów w podejmowanych działaniach procesowych czy wykładni prawa. Ponadto skarżący oczywistą zasadność skargi częściowo odnosi do rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego w T., w sytuacji, gdy skarga kasacyjna, może dotyczyć jedynie prawomocnego orzeczenia Sądu drugiej instancji (art. 398<sup>1</sup> § 1 k.p.c.). Dodatkowo oczywistą zasadność skargi, skarżący konstruuje w związku z zarzutem naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. i kwestionowaniem podstawy faktycznej zaskarżonego orzeczenia, co jest w postępowaniu kasacyjnym niedopuszczalne (art. 398<sup>3</sup> § 3 i 398<sup>13</sup> § 2 k.p.c.).

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c.), o kosztach postępowania kasacyjnego orzekając na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 398<sup>21</sup>

k.p.c., 391 § 1 k.p.c. oraz § 10 ust 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800, ze zm.).

db